

DZIENNIK KIJOWSKI

Nr 12

(115)

czerwiec

1999

Istnieje od roku 1906

Pismo społeczne, ekonomiczne i literackie

Suplement gazety "Holos Ukrainy"

W numerze

HISTORIA

Od niepodległości do teraźniejszości

Szef PPR W. Gomułka przywitał swego adwersarza słowami: Władzy raz zdobytej nie oddamy nigdy. (...) Możecie jeszcze krzyknąć, że leje się krew narodu polskiego, że NKWD rządzi Polską, lecz to nie zawróci nas z drogi". • 4

KOŚCIÓŁ

Bóg jest miłością

Niektórzy nie dosłyszeli bolesnej wiadomości i nadal cierpliwie wypatrywali papieża. Inni klękali na błotnistej murawie, modląc o zdrowie dla Namiestnika Chrystusa. • 3

KULTURA

O Juliuszu Słowackim w Polsce

Obszerny refektarz dawnego Pałacu Opatów nie mógł pomieścić wszystkich chętnych, którzy uczestniczyli w spotkaniu także stojąc w otwartych drzwiach na korytarzu. • 6

Dziedzictwo i perspektywy

Podczas przerwy w obradach

"Ukraina i Polska w Europie Środkowo-Wschodniej: dziedzictwo i perspektywy" - taki był temat konferencji która toczyła swe obrady w stolicy Ukrainy w dniach 25-27 czerwca br.

Konferencja była jednym z tradycyjnych już spotkań Międzynarodowej Federacji Instytutów Europy Środkowo-Wschodniej, które w ostatnim dziesięcioleciu miały miejsce w Lublinie, Wilnie, Grodnie, Kamieńcu Podolskim, Rzymie oraz innych miastach. Kijowskie spotkanie obradowało pod patronatem premierów Ukrainy i Polski a stroną organizacyjną zajmował się Społeczny Instytut Liderstwa.

W konferencji wzięli udział wybitni naukowcy, działacze społeczni, dostojnicy państwowi, dyplomaci, publicyści.

Poniżej zamieszczamy dokument końcowy Konferencji, który ilustruje bogaty wachlarz problemów poruszonych podczas obrad niezwykle pożytecznych dla sprawy dynamizacji stosunków między naszymi krajami.

Rekomendacje uczestników konferencji

Mając na uwadze nadanie stosunkom polsko-ukraińskim charakteru odpowiadającego aspiracjom i kierunkom polityki obu państw, z myślą o przełamaniu barier wynikających z historycznych uprzedzeń, odmiennych doświadczeń historycznych i zróżnicowanego tempa przemian w obu krajach, uczestnicy konferencji rekomendują władzą państwową Ukrainy i Polski co następuje:

1. Poparcie dla idei współpracy Forum Ukraińsko-Polskiego i Polsko-Ukraińskiego, których działalność ma na celu urzeczywistnienie reform ekonomicznych, politycznych i społecznych w ramach procesów integracyjnych w Europie, między innymi poprzez wzajemne pogłębianie wiedzy o swoich społeczeństwach oraz rozwój stosunków ukraińsko-polskich we wszystkich sferach aktywności społecznej;
2. Promowanie na forum międzynarodowym znaczenia problematyki współpracy polsko-ukraińskiej dla kształtu nowego ładu europejskiego, zwłaszcza w kontekście dyskusji o restrukturyzacji Unii Europejskiej;
3. Wspieranie procesów transgranicznej współpracy regionalnej, szczególnie instytucjonalizacji euro-regionów "Bug" i "Karpaty", np. poprzez udzielanie pomocy prawnej miejscowym samorządom;
4. Podjęcie konkretnych prac studialnych mających na celu przygotowanie przesłanek dla utworzenia korytarza transportowego Odessa - Gdańsk i rurociągu Odessa - Brody;
5. Zwiększenie udziału polski w systemach współpracy Regionu Czarnomorsko-Kaspijskiego i Ukrainy w organizacjach środkowo-europejskich;
6. Podjęcie intensywnych prac nad stworzeniem systemu ułatwień wizowych po wprowadzeniu przez Polskę zasad układu z Schengen, w tym: zwiększenie ilości urzędów konsularnych na terenie Ukrainy, wprowadzenie systemu wiz długoterminowych i wielokrotnych, zwiększenie ilości punktów granicznych i wprowadzenie wspólnej odprawy granicznej;

7. Wspieranie działalności Instytutu polskiego w Kijowie i utworzenie Instytutu Ukraińskiego w Warszawie;
8. Utworzenie specjalnego polsko-ukraińskiego funduszu współpracy naukowo-kulturalnej w celu, m.in. ułatwienia wymiany osobowej między uczelniami i instytucjami kulturalnymi przede wszystkim dla studentów i doktorantów;
9. Zapewnienie środków finansowych dla inwentaryzacji ukraińskich w Polsce i poloników na Ukrainie;
10. Powołanie pełnego składu Polsko-Ukraińskiej Komisji ds. Ochrony Wspólnego Dziedzictwa Kulturowego;
11. Stworzenie sprawnego systemu informacji o inicjatywach wzajemnej współpracy zarówno w sferze gospodarczej, kulturalnej, jak i naukowej w formie ogólnodostępnej bazy danych (zarówno drukowanej, jak i elektronicznej) oraz wydawanie biuletynu informacyjnego;

Ciąg dalszy na str. 2

Po raz pierwszy w praojczyźnie!

Chcę podzielić się krótko wielką radością ze wszystkimi, którzy tak jak i moi krewni, mieszkający za kresami Polski, chcą ją zobaczyć, spotkać się z nią — z ziemią przodków.

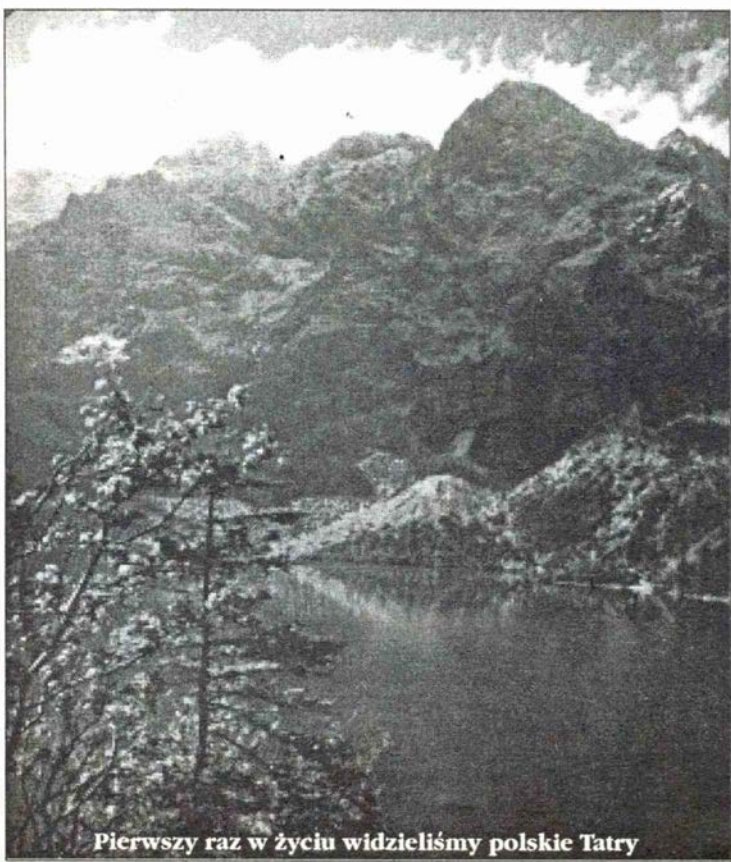
Jeszcze w ubiegłym roku nasz ksiądz proboszcz Jarosław Ciżycki mówił o tym, że dla naszego Stowarzyszenia "Polonia" i dla parafii św. Antoniego w Jużnoukraińsku wydzielona zostanie ilość miejsc na wycieczkę do Polski gdzie to pojedziemy razem z grupą z Nikołajewa.

A znaczyło to, że wreszcie będzie mogli zwiedzić Polskę!

Po pokonaniu niełatwych przeszkód powiązanych z wyrobieniem paszportów dla moich dzieci, nareszcie wyruszyliśmy w wymarzoną podróż.

Na początku pociągiem do Lwowa. We Lwowie czekał na nas autobus, który dostawił nas do granicy, a potem, po kontroli paszportowej, powiózł do Przemysła.

Ciąg dalszy na str. 7

Pierwszy raz w życiu widzieliśmy polskie Tatry

КУПОН
БЕСПЛАТНОГО
ОБЪЯВЛЕНИЯ
(не более 20 слов)
Язык объявления (подчеркнуть): польский, украинский, русский...
Приклейте купон на Ваше объявление и вышлите по адресу:
252054, Украина, Киев, а/я 2
Редакция газеты "Дзiенник Кijовский"

NOTA
BENE

■ "Partnerstwo z reformy" - taką nazwę nosi polsko-ukraiński klub prasowy, pierwsze posiedzenie którego odbyło się w dniu 8 czerwca br. w Kijowie. Instytucja ta powstała dzięki inicjatywie Ośrodka Technologii Politycznych i Informacyjnych "Demokracja i Rozwój" oraz Instytutu Polskiego w Kijowie.

■ 50 dzieci z polskich rodzin z Ukrainy zaproszono na okres od 31 maja do 21 czerwca br. do Ośrodka Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnego w Myszkowicach. Te kolonie letnie zorganizowali dla nich pracownicy "Caritas'u" diecezji rzeszowskiej.

■ Tydzień Filmu Polskiego został przeprowadzony w dniach od 14 do 19 czerwca br. w Kijowie.

■ W okresie od 22 do 25 czerwca br. w obwodzie chmielnickim odbyły się Dni Nauki, Kultury i Oświaty Polskiej.

■ 40 największych firm polskich (w tym Centrostal-Bydgoszcz, Krakowska Fabryka Armatur, Polifarb) wzięło udział w Trzeciej Międzynarodowej Wystawie Budownictwa i Materiałów Budowlanych "Kievbuild", która odbyła się w dniach od 21 do 24 czerwca br. w stołecznym Pałacu Sportu.

■ Warsztaty dla dziennikarzy pism polskojęzycznych z Ukrainy, Białorusi, Litwy i Łotwy zostały zorganizowane w dniach od 23 do 29 czerwca br. przez Łomżyński Oddział "Wspólnoty Polskiej".

Pożegnanie

Najserdeczniejsze podziękowania za rzetelną i błyskawiczną reakcję na nasze prośby, za wyrozumiałość i konkretyzm w działaniu, za zaszczepioną nam pogodę ducha, składamy opuszczającemu, niestety, Kijów konsulowi

Eugeniuszowi Jabłońskiemu.

Polacy Ukrainy zrzeszeni w organizacjach ZPU i FOPU, Zespół redakcyjny "Dziennika Kijowskiego".

Ciąg dalszy ze str. 1

12. Zwiększenie ilości katedr polonistycznych na Ukrainie i zapewnienie im właściwych warunków funkcjonowania;

13. Podjęcie następujących inicjatyw wydawniczych: a) publikacji dużego słownika polsko-ukraińskiego oraz ukraińsko-polskiego; b) publikacji serii dwujęzycznych specjalistycznych słowników, szczególnie z dziedziny ekonomii, prawa i finansów; c) wydanie kolekcji dwujęzycznych pozycji z kanonu literackiego obu narodów;

14. Zapewnienie środków finansowych na działalność ukraińsko-polskiej komisji ds. podręczników szkolnych oraz ustanowienie nagrody dla autorów najlepszych podręczników;

15. Sfinansowanie serii wielojęzycznych publikacji syntez histo-

Wieczory maturalne

Żegnaj szkoło!

Na długo pozostanie w pamięci maturalny wieczór jedenastoklasistów Szkoły 33 zlokalizowanej w centralnej starokijowskiej dzielnicy stolicy, szkoły, w której na zasadach fakultatywu od szeregu lat prowadzone są lekcje języka polskiego. Na bazie klas starszych funkcjonuje tu też liceum medyczne, a każda z klas posiada swój profil nauczania (ekonomika, prawo) i wszystkie one objęte są patronatem odpowiednich kijowskich uczelni wyższych.

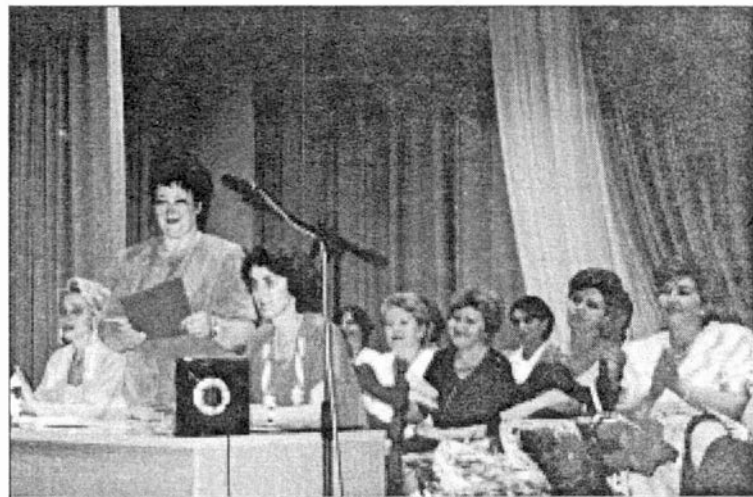
Znamienne, że uroczystość zakończenia roku szkolnego miała miejsce w historycznym gmachu w którym to, w burzliwych latach 20., zasiadała Centralna Rada URL (obecny Dom Nauczyciela). Doskonała organizacja wieczoru, przemyślane wystąpienia nauczycieli, absolwentów i ich rodziców pot-

wierdziły wysokie renowe tej jednej z najstarszych szkół Kijowa.

Świadectwa maturalne wręczono 79 absolwentom wśród których znalazło się 3 złotych i 5 srebrnych medalistów.

Korzystając z okazji chciałbym zwrócić uwagę pracownikom polskich placówek i organizacji na korzyści jakie w perspektywie niesie ze sobą samo istnienie takiej szkoły w Kijowie w aspekcie przygotowania kadry przyszłych specjalistów języka polskiego.

Dowodem realności takich zaprężeń jest ogólnie akceptowany wysoki poziom kwalifikacyjny ciała pedagogicznego, jak też kontyngent uczniów, co nie mało ważne, pozytywne ustosunkowanie wobec polskiej tematyki dydaktyki szkoły, z czym spotkać się można niestety nie zawsze w innych szko-

Dyrektor Szkoły nr 33 Walentyna Babenko ogłasza listę maturzystów

łach, gdzie prowadzone są lekcje języka polskiego.

Z pomocą Konsulatu RP w Kijowie i wykładowczyni języka polskiego, pełniącej jednocześnie funkcję prezesa Kijowskiego Oddziału Stowarzyszenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie Natalii Doroszkiewicz w zakresie doskonalenia form nauczania języka

polskiego zrobiono już dużo, lecz pracy jest jeszcze tu wiele.

Jednak jak przypuszczam koncentracja uwagi właśnie na takiego typu ośrodkach (a nie rozproszenie wysiłków) pomogą znacznie zintensyfikować proces odrodzenia oświaty polskiej na Ukrainie.

BORD

Po deszczu, dobrej drogi!

Jeszcze w swe szkolne lata zawsze starałem się być punktualny, ale ulewa, która po ponad dwutygodniowym upale dosłownie zwała się na miasto, była przyczyną mego, niewielkiego, ale spóźnienia.

Z pewną satysfakcją spozostzegłem, że nie byłem jedynym spóźnialskim na tę ostatnią, dla niektórych, lekcję w szkole. Lekcję niezwykłą - pełną emocji, refleksji, radości i smutku, lekcję na temat, który każdy z nas przeżywał tylko raz w życiu i po którym zostanie tylko lakoniczne stwierdzenie w życiorysie - "...szkołę ukończył w roku..."

Rozstanie po deszczu wróży ponoć szczęśliwą drogę. Przesady przesadami, ale wszyscy zebrani w auli Liceum Ekonomiczno-Prawnego usytuowanego w pięknym (otoczonym pierścieniem sosnowego boru) Osiedlu Leśnym przyszli tu przepelnieni dobrymi intencjami. Nawet mer Kijowa Aleksandr Omelcenko wystosował list gratulacyjny do absolwentów liceum, stanowiących cząstkę 25 tysięcznej rzeszy tegorocznych maturzystów stolicy, w którym bardzo konkretnie życzył im: "Zdrowia, miłości i dobrych przyjaciół".

Wśród lawiny życzeń były też podziękowania. Rodzicom - za wychowanie uczciwych i rzetelnych młodych obywateli, pedagogom - za wyrozumiałość i poświęcenie, sponsorom - za unowocześnienie procesu nauczania. A potem przyszedł czas na refleksje artystyczne, na któ-

re złożyły się dowcipne piosenki, skecze, satyryczne wierszyki i pełna liryki oprawa muzyczna wieczoru.

I jak to bywa - mówiono o rzeczach poważnych i mniej istotnych, czasem z optymizmem, czasem z

tróską. Wśród tych licznych wystąpień nie zabrakło też głosu konsula generalnego RP w Kijowie Kazimierza Chyca, który dotknął pewnej osobliwości tej szkoły mówiąc m.in.:

"Dzisiejszą, pierwszą edycję absolwentów liceum można porównać z pierwszym wypiekem chleba. Z tego pierwszego wypieku chleba w domu radości jest najwię-

Pomyślności - na nowej ścieżce życia!

ny Golcówce na zasadach fakultatywu prowadzony jest w liceum dla uczniów starszych klas kurs języka polskiego. Jednocześnie wszyscy chętni poznają bliżej kulturę Polski, uzyskują wiedzę z historii Polski, dowiadują się o jej pozycji we współczesnym świecie.

Wykłady z tej dziedziny prowadzi Emilia Matusowa pełniąca na co

dzień funkcję wiceprezesa Związku Polaków Kijowa. Liceum objęte jest patronatem polskiej placówki dyplomatycznej i Związku Polaków na Ukrainie. Dzięki temu uczniowie liceum już kilkakrotnie mieli możliwość odwiedzić Polskę w ramach wakacyjnych wyjazdów do kraju, gdzie spędzali czas, goszcząc bezpośrednio w polskich rodzinach. Podobne rewizyty do Kijowa składali nowo poznani przyjaciele z Polski.

W liceum prowadzone są spotkania z ciekawymi osobistościami z Polski. Ostatnio szkolna brać miała możliwość obejrzenia występów doskonałego zespołu folklorystycznego "Ostródzianie", który zawitał tu znad mazurskich jezior, a uczniowie utalentowani muzycznie wzięli udział w "Szopenianie" poświęconej 200. urodzin wielkiego kompozytora.

Dobrze, że młodzież pała chęcią do, wstępnej chociaż, poznania sąsiedniego kraju. Dobrze, że wśród wielu alternatyw państw, może bardziej znanych i bardziej zamożnych, kierownictwo szkoły swój wybór zatrzymało właśnie na Polsce.

Wypadł znakomicie.

Ostatnim jego akcentem było ślubowanie. Maturzyści obiecali w nim, że nie przyniosą wstydu rodzicom, że godnie wykorzystają zdobytą wiedzę.

Wierzę, że i dla dobra obu naszych krajów.

Stanisław Panteluk

Dziedzictwo i perspektywy

rii Białorusi, Litwy, Polski i Ukrainy przygotowanych w ramach prac Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej;

16. Zintensyfikowanie działań na rzecz utworzenia uniwersytetu polsko-ukraińskiego;

17. Stworzenie regularnego

Kolejnej sesji obrad przewodniczą: Stanisław Kulczycki, Andrzej Tomaszewski, Jarosław Isajewicz, Mychajło Kirszenko

systemu podróży studyjnych dla wymiany doświadczeń w zakresie uczestnictwa obu krajów w procesie integracji europejskiej;

18. Wspieranie prac seminariów polsko-ukraińskich zajmujących się badaniami konfliktów między oboma narodami w XX wieku;

19. Zlikwidowanie podatku od eksportu i importu w obrocie między krajami;

20. Obniżenie taryf telefonicznych i pocztowych przez Ukrainę w komunikacji z Polską do poziomu analogicznego w obrocie na przykład z Rosją, Białorusią czy Moldową;

21. Zapewnienie regularnej wymiany programów telewizyjnych i radiowych przez nadawców obu krajów;

22. Ufundowanie nagrody dla dziennikarzy za najlepszą publicystykę poświęconą Ukrainie w Polsce i Polsce na Ukrainie;

23. Zwrócenie się do władz Ukrainy o wpisanie na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego zespołu obronnego w Kamieńcu Podolskim i utworzenie Fundacji "Most", która podjęłaby prace nad rekonstrukcją obiektu;

24. Zapewnienie warunków do szerokiej wymiany młodzieży w tym utworzenie polsko-ukraińskiego Domu Spotkań Młodzieży;

25. Delegowanie przedstawiciela Ukrainy do komisji Rady Europy "Europa-wspólne dziedzictwo".

Kijów, 27 czerwca 1999 r.

Pomimo aktów solidarności wobec polskich władz emigracyjnych rządy nie zamierzały zrywać poprawnych stosunków z ZSRR. Wobec zbliżania się terminu kolejnej konferencji Wielkiej Trójki Stalin postanowił wzmocnić pozycję PKWN. Dnia 31 XII 1944 r. Komitet przemianował się w Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej, który natychmiast został uznany przez stronę sowiecką.

Rząd "Lubelski", rozbudowując administrację w wyzwolonej przez Sowieców części Polski, stosował politykę faktów dokonanych. W styczniu 1945 r. znad Wisły ruszyła ofensywa sowiecka na zachód. Już 17 stycznia 1945 r. Rosjanie weszli od spalonej Warszawy, nie zatrzymując się na dłużej. Zaczął się wyścig w stronę Berlina.

W lutym 1945 r. doszło do spotkania Wielkiej Trójki na Krymie. Prezydent USA oczekiwał na szybką pomoc ZSRR w walce z Japonią, co pozwoliło Stalinowi żywić nadzieję na przeforsowanie swoich racji w kwestiach europejskich.

Niezależnie od intencji prezydenta F. D. Roosevelta, sojusz amerykańsko-sowiecki uderzał bezpośrednio w Wielką Brytanię, a pośrednio w Polskę — zainteresowaną, by o przyszłym układzie politycznym na Starym Kontynencie decydowano w imię zasady samostanowienia, a nie z pominięciem mniejszych państw.

Znaczną część konferencji poświęcono na omówienie sprawy polskiej. Strony zgodziły się, by wschodnia granica Polski przebiegała wzdłuż linii Curzona (na Bugu). Obiecano również Polsce pewne "nabytki na zachodzie i północy", co jednak nie brzmiało tak samo precyzyjnie. W wyniku między W. Churchilem, broniącym praw rządu polskiego w Londynie, a Stalinem, utrzymującym stosunki dyplomatyczne z rządem "lubelskim", osiągnięto tylko pozorny kompromis. Faktycznie oddano władzę w ręce Rządu Tymczasowego: "rząd, który obecnie działa w Polsce, winien być przeorganizowany na szerszych demokratycznych podstawach..." — głosił komunikat.

Ciągłość władzy państwa polskiego które powstało w listopadzie 1918 r. — została przez Wielką Trójkę zanegowana. Podstawowymi instytucjami ustrojowymi kraju stawały się: Krajowa Rada Narodowa, powstała z nominacji komunistów, oraz rząd Edwarda Osóbki-Morawskiego. Rząd Polski w Londynie, zdegradowany — mimo uznawania go przez Anglosasów — do rangi "środowiska", i umęczony kraj mogły kontestować decyzje jałtańskie bądź przyjąć upokarzające warunki.

Miał powstać Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN), który zobowiązano "do przeprowadzenia w możliwie najbliższym czasie wolnych i nieskrępowanych wyborów, opartych na powszechnym prawie tajnego głosowania".

Przywódcy cywilnych i wojskowych władz państwa podziemnego podjęli dramatyczną decyzję o wzięciu udziału w rozmowach na temat tworzenia TRJN. Wykazali swą dobrą wolę, mimo pamięci o akcji "Burza", mimo

tragicznych doświadczeń powstania warszawskiego.

Według zapewnień wyższych oficerów NKWD, 16 przywódców polskiego państwa podziemnego miało udać się najpierw do Londynu, a następnie do Moskwy — na rozmowy polityczne. W rzeczywistości, w marcu 1945 r. przywódcy Polski walczącej zostali pod-

wodowało to krótkotrwałe napięcie między państwami Zachodu i ZSRR.

Zdecydowana większość środowisk emigracyjnych, wraz z rządem nowego premiera Tomasza Arciszewskiego, przyjęła decyzje jałtańskie z bólem, jako przejaw nielojalności i krótkowzroczności politycznej Anglosasów. Odmówi-

Trójki; faktycznie zaś w atmosferze jednostronnego zastraszenia i szantażu.

Szef PPR W. Gomułka przywitał swego adwersarza słowami: Władzy raz zdobytej nie oddamy nigdy. (...) Możecie jeszcze krzyknąć, że leje się krew narodu polskiego, że NKWD rządzi Polską, lecz to nie zawróci nas z drogi".

Od niepodległości do teraźniejszości

stępnie aresztowani przez Rosjan i wywiezieni na Łubiankę.

"Bolszewizm nie zna kompromisów, uznaje kapitulację na

ła też udziału w rozmowach na temat utworzenia TRJN, wierząc w gwarancje przedwojenne Wielkiej Brytanii i Francji. Do Moskwy

Równoległe z tymi rozmowami odbywał się w Moskwie proces przeciwko 16 przywódcom Polskiego Państwa Podziemnego,

31 grudnia 1944 r. Posiedzenie Rządu Tymczasowego Na zdjęciu widoczni: Władysław Gomułka, Edward Osóbka-Marawski, Bolesław Bierut i gen. Michał Rola-Żymierski

łasce i niełasce — wspominał jeden z aresztowanych K. Pużak. Narody i państwa grubo płacą i płacić będą za swoje złudzenia i

zdecydował się natomiast jechać były premier S. Mikołajczyk, popierany w tym zamiarze przez premiera W. Churchilla.

oskarżonym o ... współpracę z hitlerowcami. Podał się zachowywali się godnie, a komendant AK gen. L. Okulicki stwierdził: "Wiem, że

Podpisanie na Kremlu 21 kwietnia 1945 r. polsko-radzieckiego układu o pomocy wzajemnej i powojennej współpracy. Podpis pod dokumentem składa E. Osóbka-Marawski. Stoją od lewej: Kalinin, ambasador Lebediew, Wyszyński (zasłonięty), ambasador Modzelewski, W. Wasilewska, B. Bierut, J. Stalin i generał Rola-Żymierski

wiarę w zobowiązania, choćby nawet pisemne, komunistów." Stosując politykę faktów dokonanych, w kwietniu 1945 r. Stalin podpisał umowę międzynarodową z rządem Tymczasowym. Spo-

Ostatecznie, w czerwcu 1945 r. doszło do rozmów między B. Bierutem i W. Gomułką z jednej strony, a S. Mikołajczykiem z drugiej. Rozmowy odbywały się nominalnie pod patronatem Wielkiej

naród polski szczerze pragnie przyjaźni z narodem radzieckim (...) pod jednym warunkiem, żeby była zachowana niepodległość Polski".

W procesie zapadły wyroki do 10 lat pozbawienia wolności.

Władysław Gomułka przemawia na posiedzeniu Krajowej Rady Narodowej, na którym powołano Rząd Tymczasowy w dniu 31 grudnia 1944 r.

General nigdy nie wrócił do Polski. Zginął zamordowany w więzieniu sowieckim. Pod koniec czerwca radio moskiewskie ogłosiło zakończenie rozmów i podało skład TRJN. Główne resorty siłowe (w tym MBP) należały nadal do komunistów i ich najbliższych sojuszników. Mikołajczyk uzyskał stanowisko jednego z wicepremierów. Ustalenia moskiewskie pozwoliły mu również na utworzenie w kraju własnej partii — Polskiego Stronnictwa Ludowego.

PSL — na prawach mniejszości — weszło w skład KRN. Pozostałe partie niepodległościowe — w tym najsilniejsze: PPS, SP i SN — musiały nadal przybywać w podziemi, bądź podjąć ryzykowną decyzję o ujawnieniu się.

Jeszcze więcej problemów rodziło ujawnienie się oddziałów zbrojnych Armii Krajowej, czy Narodowych Sił Zbrojnych, które w opinii propagandy państwowej (komunistycznej) zostały zrównane z "bandami" i poniżone niesprawiedliwym pomówieniem: "AK — zapluty karzeł reakcji".

Wkrótce po rozmowach moskiewskich świat zachodni nawiązał stosunki dyplomatyczne z TRJN, odmawiając tym samym uznania rządowi T. Arciszewskiego. Społeczeństwo zaś, zmęczone 6-letnim okresem okupacji, witało koniec wojny z mieszanymi uczuciami. Musiało godzić się z faktami dokonanych, a jednocześnie wierzyło w tymczasowość rozwiązań jałtańskich. Niemal każda polska rodzina straciła kogoś bliskiego, panowała powszechna bieda. Wszyscy musieli zająć się odbudową zniszczonej ojczyzny.

Rzesze narodu mieszkające na kresach wschodnich zostały wyrzucone ze swych domostw i osiedlone na nie znanych sobie ziemiach poniemieckich. Obszary te przyznano Polsce w Poczdamie (lipiec 1945). Mimo jakże trudnych warunków egzystencji i złych prognoz politycznych, mimo poczucia zawodu i niesprawiedliwości dziejowej, w narodzie dominowało zadowolenie z zakończenia wojny, a wiara w lepszą przyszłość nie opuszczała Polaków nawet w najcięższych okresach.

Jan Żaryn
CDN

Prezentacja

O Juliuszu
Słowackim w Polsce

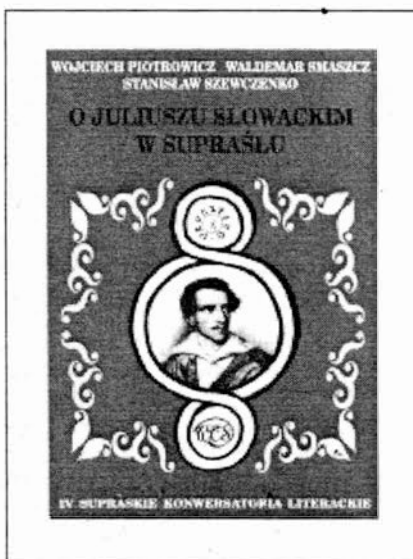
W Supraślu, małym pięknym miasteczku, leżącym na skraju Puszczy Knyszyńskiej, odbywają się od czterech lat Spotkania z Naturą i Sztuką zatytułowane "Uroczysko". Jeden dzień Spotkań jest tradycyjnie przeznaczony na cykliczną imprezę "Supraskie Konwersatoria Literackie", prowadzoną przez Wiesława Szczepa-

niaka, wydawcę i właściciela Współczesnej Oficyny Supraskiej. W roku ubiegłym, w 200. urodzin Adama Mickiewicza, Konwersatorium poświęcono największemu polskiemu poecie.

Wiesław Szczepaniak wydał wówczas w swojej oficynie książkę "O Adamie Mickiewiczu w Supraślu", na którą złożyły się eseje o "Panu Tadeuszu" pióra Waldemara Smaszca i Eligiusza Szymanisa.

W tym roku, w związku ze 150. rocznicą śmierci Juliusza Słowackiego, Wiesław Szczepaniak przygotował podobną publikację "O Juliuszu Słowackim w Supraślu". Jest to tryptyk eseistyczny autorów z Ukrainy, Litwy i Polski. Stanisław Szewczenko z Kijowa zamieścił w niej esej "Realia ukraińskie w twór-

czości Juliusza Słowackiego", Wojciech Piotrowicz z Wilna poruszył temat "Słowacki a Wilno", zaś Waldemar Smaszcz w eseju "Szli krzycząc: Polska! Polska!" skupił się na "Juliuszu Słowackiego pytaniach o Polskę".

Prezentacja publikacji spotkała się z ogromnym zainteresowaniem zwłaszcza młodzieży szkolnej, nie tylko ze szkół w Supraślu, ale i z Białegostoku. Obszerne refektarz dawnego Pałacu Opatów nie mógł pomieścić wszystkich chętnych, którzy uczestniczyli w spotkaniu także stojąc w otwartych drzwiach na korytarzu.

Było to najważniejsze spotkanie "Roku Juliusza Słowackiego" na Białostocczyźnie, a dzięki wydanej książce jego ślad pozostanie nie tylko w pamięci uczestników.

St. SZ

Polscy poeci w Wilnie

Wilno to szczególne miasto dla kultury polskiego narodu. Posiada ono głębokie polskie tradycje. Tutaj m.in. uczyli się i pisali swoje młodzieńcze utwory wielcy romantycy: Adam Mickiewicz i Juliusz Słowacki.

Obecnie również życie Polaków w Wilnie nasycone jest interesującymi wydarzeniami kulturalnymi, posiada bogatą, twórczą gamę.

Prezentujemy dzisiaj wiersze dwóch znanych wileńskich pisarzy: Wojciecha Piotrowicza i Romualda Mieczkowskiego. Ich utwory zostały włączone do II poszerzonego wydania antologii polskiej poezji „Dlatego, że są”, który został przygotowany do druku wydawnictwo „Kameniar”. Po raz pierwszy wiersze te drukowane są w języku ukraińskim.

Romuald Mieczkowski urodził się w 1950 roku. Mieszka w Wilnie. Poeta, publicysta, dziennikarz prasowy, radiowy i telewizyjny. Jest redaktorem naczelnym pisma „Znad Willi”. Opublikował kilka zbiorów wierszy, m.in. „W Ostrej Bramie”, „Co bym stracił”, „Wirtuozeria grubo po północy”, „Powróć”.

Wojciech Piotrowicz urodził się w 1940 roku, z wykształcenia jest matematykiem, absolwentem Uniwersytetu Wileńskiego. Dziennikarz, poeta, prozaik, obecnie przygotowuje polskojęzyczne programy dla litewskiej telewizji. Debiutował tomikiem wierszy „Nec mergitur”. Wydał kilka powieści i zbiorów wierszy. W. Piotrowicz jest miłośnikiem starego Wilna, autorem wielu szkiców o tym mieście.

Stanisław Szewczenko

Romuald Mieczkowski

Wojciech Piotrowicz

Mówisz – posłuchaj

Miłość, wiesz –
to i w łóżku,
i w lesie, i w autobusie,
gdy stoję w kolejce sama.

Miłość, wiesz –
I w niedzielę, i w czwartek,
w uśmiechu na dzień dobry
i we łzach nad ranem.

Miłość, wiesz –
kiedy to biegniesz
z kwiatami przez kałuże.

1974

ГОВОРИШ – ПОСЛУХАЙ

Кохання, знаєш –
це і в ліжку,
і в автобусі, і в лісі,
і коли стоїш у черзі.

Кохання, знаєш –
І в неділю, і в четвер,
І в уśmieці на день добрий,
І в сльозах під ранок.

Кохання, знаєш –
як біжиш
Із букетом по калюжах.

Переклад Станіслав Шевченко

Przyście

Zapach jaśminu tak gęsty
że go widać w poświęcie księżycy
jak się wlewa w okno otwarte
do naczynia pustego wnętrza

Nawarstwiał się jak miód
Nad przyścia oczekiwaniem
W szpary wlewał się
odurzająco ciężki
do następnej izby

Tam
krzykiem niemowlęcym
przyszedłem

ПРИХІД

Той густий жасминний запах
зривий в місячному світлі
літється у вікно відкрито
в посуд осіда порожній

Нашарований мов мед
над чеканням приходу
він вливався в усі шпарки
до сусідньої плив хати

Я прийшов там
криком
немовляти

Переклад Станіслав Шевченко

Kącik dla dzieci

"Świat wokół ciebie"

Гомін птахів - це особливий світ, це музика Природи, яка є незрівняною.

Zimorodek - Zimorodek

Все літо можна чути їх голоси і пташенят.

В тиші ранкового лісу першою починає співати Берестянка. Її ще називають Зоряною. Це дуже добра пташка. Цілий день вона працює, годує крім своїх

ще пташенят-сиріт і дорослих хворих пташок.

Її голос вдень зливається з багатоголосим співом пташок.

Восени деякі птахи відлітають у теплі краї. Чи знаєте ви, які птахи

відлітають, а навесні повертаються до нас, які залишаються з нами у всі пори року?

Ластівка - Jaskółka

Розфарбуйте малюнки фломастерами чи олівцями.

Kochane dzieci!

Щечеботаніе птаків-то особливий світ, то jest najbardziej znakomita, nierównowalna z niczym muzyka Przyrody. Przez

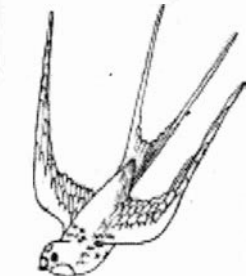
całe lato można słuchać ich głosów.

W porannej ciszy lasu zaczyna śpiewać pierwszą Piegza.

To jest bardzo dobry ptak. Pracuje ona

Bерестянка - Piegza

Debiut

Представляем Паіству дебiут поeтыcki на łамach „DK” Jana Bystrego. Автор tych wierszy od lat mieszka w Kijowie. Lubi Słowo polskie, ładne dziewczyny, piękne krajobrazy tatrzańskie i jazz.

Wiersze z jeszcze nie drukowanej zbiorce: "Pamięć i czas" napisane były w latach 90.

Pamięć i czas

śnieg padał cicho
na dłonie drzew
spal dzień zmęczony
zanurzony w nocy
milcząc patrzyłem w okno
słuchając muzyki świata
wszystko w tych dźwiękach było
smutek i oczekiwanie
ktoś sobie grał przy świecach
muzykę czarodziejską
padał za oknem śnieg
oczy mi oczyszczając
płakał w przestrzeni ktoś
niby nie było nadziei
a ja patrzyłem w ten świat
białymi płatkami śniegu

w tym domu
już nie zobaczysz nikogo
okna zamknięte na zawsze
gdzie jesteś przyjacielu
czy przeżyłeś zawieruchę
w której ukrzyżowali niebo
a Judasz został bohaterem
na śmietniku cywilizacji
błądzą czarne cienie
czy jeszcze żyjesz człowieku
wykolejony ze swego przeznaczenia
czy jeszcze potrafisz zrozumieć
że nie wszystko zabite w tym świecie
anioł nadziei wciąż o miłosierdzie

po prostu jestem
między niebem a ziemią
z każdym dniem ubywam
już prościej patrzę
w perspektywę dnia
bez bóleści padam
na całun nocy
nie spaceruję bez celu
pustymi ulicami

czy jestem samotny
chyba nie
bo stale noszę okulary
w których zamykam świat

między wschodem i zachodem
drzewo z wyrwanymi korzeniami
wciąż patrzy daleko...
szukając płomyka nadziei
że na słonecznym zegarze
wybije godzina białego anioła
który otworzy bramę tęczy
i na smutnym drzewie ożyją
stada kolorowych ptaków
obudzą zniewolone słowo
i każde drzewo odzyska swoją ziemię

Очеретянка -
Błotniarka

przez cały dzień. Karmi swoje ptaszka, ptaszka-sierotki a nawet dorosłe lecz chore ptaki

Drogi nasz, mały czytelniku. Spróbuj dalej sam przetłumaczyć podany powyżej tekst o ptakach i wysłać swoją pracę na adres redakcji. Rysunki ptaków zabarw kredkami lub flamastrami.

Łarysa Minecka

— Jeżeli nie przysięgniesz,
że mnie kochasz, nie
będziesz oglądał telewizji...

Przysłowia na lipiec

- ❖ Rozliczne kwiatki wiosna rodzi
w kłosianym lato wieńcu chodzi
- ❖ Lato ciepłe oraz dżdżyste - znaki plonu oczywiste
- ❖ Lipiec - ostatek mąki wypiecz
- ❖ Kto w lecie próżnuje, w zimie głód poczuje
- ❖ Gdy pogodna kanikuła, rok plonami służy,
a jeśli z deszczami, niedobry czas wróży
- ❖ Kto chciwie zbiera, diabeł mu wybiera

KALENDARIUM

1 VII 1569 — Podpisanie Unii Lubelskiej, ścisłego związku Polski z Litwą - ustalała ona wspólne dla obu państw: monarchę, sejm, monety, politykę zagraniczną.

4 VII 1934 — W Sancellemoz (Francja) zmarła Maria Skłodowska Curie (ur. 1867), wielka uczona - fizyk, chemik, współtwórczyni nauki o promieniotwórczości, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla.

4 VII 1941 — Aresztowanie i rozstrzelanie przez hitlerowców naukowców polskich, profesorów wyższych uczelni lwowskich.

4 VII 1943 — W katastrofie lotniczej nad Gibraltarem zginął Władysław Eugeniusz Sikorski, inżynier, generał, polityk.

8 VII 1343 — Pokój kaliski z Krzyżakami; Kazimierz Wielki rzekł się na rzecz Krzyżaków Pomorza, a wzamian odzyskał Kujawę i Ziemię Dobrzyńską.

15 VII 1410 — Wielkie zwycięstwo wojsk polskich sprzymierzonych z litewskimi, ruskimi i czeskimi nad Krzyżakami pod Grunwaldem.

Благодійні внески на підтримку „Дзєнника Кїївського”
просимо перераховувати за реквізитами:

В українських гривнях:
р.р.26009301360317 в Залізн. від. ПІБ м. Києва
МФО322153 код 21459978.

В доларах США:
BANK OF NEW YORK, NEW YORK SWIFT:IRVTUS3N,
ACC N890-0060-077 IN THE NAME
OF UKRPROMINVESTBANK IN THE FAVOUR
OF ZALIZNICHNIJ DPT PIB
ACC N 39016902322153/840 FOR CLIENT
Dziennik Kijowski ACC 26009301360317/840

Na wieść o zwycięstwie wojsk pod dowództwem Tadeusza Kościuszki pod Raclawicami wybuchło także powstanie w Wielkopolsce. Również w Warszawie lud wystąpił przeciwko rosyjskiej załodze wojskowej i targowiczynom. Przewodził mu warszawski szewc Jan Kiliński, który został potem mianowany pułkownikiem. Powstańcy wyparli wojska rosyjskie ze stolicy. Fala powstania dotarła też do Wilna. Walkami powstańców kierował tam Jakub Jasiński. Powstanie stopniowo rozszerzyło się na cały kraj.

Wojsko polskie przegrało bitwę pod Szczekocinami. Wobec tego Kościuszko wycofał się do Warszawy. Rosjanie wraz z Prusakami, którzy przy-

HISTORIA DLA PIOTRKA

Trzeci rozbiór Polski

byli im na pomoc, oblegli stolicę. Nie mogli jednak jej zdobyć, bo bronili jej tylko polskie wojsko, lecz cały lud odstąpił więc od oblężenia.

Kościuszko wyruszył znów do walki przeciw wrogom i spotkał się z armią rosyjską pod Maciejowicami. Stoczył tam bitwę, która zakończyła się klęską Polaków. Naczelnik Kościuszko, ranny dostał się do niewoli. Naczelnny wódz rosyjski Suworow przysięgnął szturm na Warszawę. Najpierw zdobył Pragę — dzielnicę miasta leżącą po prawej stronie Wisły. Żołnierze

rosyjscy wymordowali jej ludność. Warszawa poddała się. W ten sposób zakończyło się powstanie kościuszkowskie.

W roku 1795 Rosja, Austria i Prusy dokonały trzeciego rozbioru Polski. Warszawę zajęli Prusacy, Kraków przypadł Austrii, Wilno Rosji. W czasie walk powstańczych Prusacy zabrali z katedry na Wawelu i wywieźli polskie regalia, czyli klejnoty koronne.

Na ponad sto lat Polska straciła niepodległość.

Stanisław Marciniak

Tajemnice imion

WIKTOR

Ludzie o tym imieniu są ekstrawertykami. Otwarci i wrażliwi na wszystko, co ludzkie. Dobrze czują się w swej skórze. Na ogół jako dzieci nie sprawiają trudności. Są bardzo przywiązani do domowego ogniska.

Można im zazdrościć intuicji, ale posługują się nią tylko w grze i nazywają ją wówczas szczęściem.

Są urodzajnymi pokerzystami i to w każdej dziedzinie. Mają dużo wdzięku i lubią posługiwać się swoim urokiem. Chcą podobać się za wszelką cenę, łatwo rezygnują z pewnych reguł moralnych. Wszak obietnice nic nie kosztują, lecz od tego, co przyrzekają do realizacji droga bywa bardzo długa. Trochę zbyt pobudliwi, co przejawia się pewną gorączkowością, zarówno w gestach jak i słowach. Działanie jest

dla nich narkotykiem. Są bardzo przedsiębiorczy, staranni i pilni. Lubią języki obce.

Mogą być wysokimi urzędnikami, głównie księgowymi, a także świetnymi profesorami. Posiadają inteligencję syntetyczną. Nie gubią się w szczegółach, wolą je zostawić innym. Są inteligentni, błyskotliwi, niekiedy trochę uszczypliwi.

Są łakomi, drżą na same słowo „dieta”. Stąd tendencja do tycia. U dzieci z tym imieniem występuje też tendencja do odważniania (szczególnie żeber). Nie należy im proponować brutalnych sportów, Zresztą szybko się męczą.

Są ściśle zależni od uczuć. Najczęściej są to spokojni mężczyźni i dobrzy ojcowie rodziny. Są uroczymi gospodarzami i w dodatku świetnymi kucharzami.

Poziomo: 3) swoimi drobnymi złotymi płatkami zdobi łąki; 6) poletko otoczone lasem; 7) np. Bug; 8) piękne i pachną; 9) partnerka guzika; 11) rodzaj muzyki; 13) otacza zamek warowny; 14) uprzyjemnia spędzanie wolnego czasu; 16) silnie zbudowany mężczyzna, olbrzym; 17) grupa złoczyńców; 18) najdelikatniejsze miejsce u niemowlęcia; 19) spazmatyczna reakcja mięśni.

Pionowo: 1) wiosenny kwiat leśny; 2) analizuje, eksperymentuje; 3) morskie imię żeńskie; 4) wynik, skutek; 5) dolegliwości wywołane nadkwasotą; 10) polska stolica pieśni polonijnej; 12) umie „robić pieniądze”; 13) kolorowe wydanie reklamowe; 14) skrawek, mały fragment; 15) dawna moneta

Autor: „Pińcio”

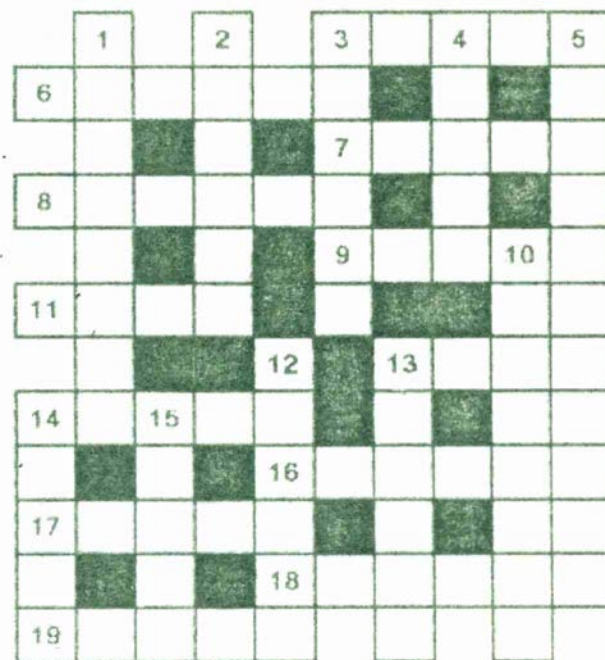
Rozwiązania prosimy przesyłać
na adres redakcji do 15 lipca 1999 r.

Rozwiązanie krzyżówki z nr 114

Poziomo: SKECZ, MORELE, KRONA, NEKTAR, ELANA, STER, PORA, GROTA, PATRON, TRELE, TROTYL, KRATA.

Pionowo: KOREKTOR, WEKTOR, SEKRET, EPOKA, ZGAGA, NARKOTYK, TAPETA, PATROL, GOTYK, OLENA.

Krzyżówka N 115

**DZIENNIK
KIJOWSKI**

„Газета Київська” - польскомовний
додаток до газети В.Р. України „Голос України”
Numer przygotowano kolegium redakcyjne
reprezentujące wszystkie organizacje
polonijne Kijowa

Redaktor Naczelny:
Stanisław Panteluk

WYDAWCY:
Redakcja „Dziennika Kijowskiego”,
Redakcja „Hłosu Ukrainy”,
Związek Polaków na Ukrainie

Adres redakcji: UKRAINA
252054, Kijów, ul. Gogolewska 23
Dla korespondencji: 252054, Kijów, s/p 2
tel./fax: (044) 216 87 58

E-mail: dsdk@adam.kiev.ua

Adresa redakції: 252054,
Київ, вул. Гоголівська, 23

Для кореспонденції: 252054, Київ, а/с 2
Тел./факс: (044) 216-87-58
E-mail: dsdk@adam.kiev.ua

р/р 26009301360317 в Залізн. від. ПІБ
м. Києва. МФО 322153 код 21459978
Рєєсmp.cвід. KB 818вїд 11.07.1994 р.

ИНДЕКС ПЕРЕДПЛАТИ 30678

Ціна договірної

Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi
odpowiedzialności, nie zamówionych rękopisów
nie zwraca i pozostawia za sobą prawo do skrótów.
Materiały podpisane nie zawsze odpowiadają
poglądom redakcji.

Zam. 2268

Тираж 3 000

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9